

عنوان مقاله:

بررسی نقش نفس و بدن در پیدایش لذت و الم براساس دیدگاه ابن سینا و ملاصدرا

محل انتشار:

دوفصلنامه حکمت سینوی (مشکوه النور)، دوره 26، شماره 67 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

محمد مهدی کمالی - استادیار پژوهشکده علوم اسلامی، بنیاد پژوهشهای آستان قدس رضوی، مشهد، ایران .

جواد پارسایی - دانش آموخته دکتری فلسفه و کلام، دانشگاه باقرالعلوم (ع)، قم، ایران.

احمد شه گلی - استادیار موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

تبیین علوم تجربی و فلسفه اسلامی از لذت و الم، و نقش نفس و بدن در پیدایش آن ها متفاوت است. دانشمندان تجربی، تبیینی کاملا فیزیکیالستی از نحوه حصول لذت و الم به دست داده و برخی بر این اساس، حالات نفسانی را به گونه هایی صرفا جسمانی فروکاسته اند. ابن سینا درخصوص لذات و آلام حسی، نقشی بالسویه برای نفس و بدن قائل شده؛ اما حصول لذات و آلام وهمی و خیالی را از اوصاف نفس متعلق به بدن دانسته است. از نظر او تنها لذات و آلام عقلی از اوصاف نفس بما هی نفس هستند؛ اما طبق دیدگاه صدرالمتألهین، از آنجا که لذت و الم ازسوخ ادراک است و از طرفی همه قوای ادراکی، مجرد از ماده هستند، لذت و الم ناشی از هرکدام نیز مجرد از ماده است؛ از این روی، آنچه در علوم تجربی درباره سازوکار و فیزیولوژی حصول لذت و الم ذکر می شود، مربوط به حقیقت این دو مقوله نیست و درواقع، به مرحله زمینه سازی و اعداد آن ها بازمی گردد. در این مقاله، ضمن بررسی حقیقت لذت و الم، و تبیین مراحل پیدایش انواع آن ها نقش ایجابی و سلبی نفس و بدن در مراحل شکل گیری لذت و الم را با توجه به مبانی موردنظر ابن سینا و ملاصدرا تحلیل کرده ایم.

کلمات کلیدی:

نفس، بدن، لذت و الم، علوم تجربی، ابن سینا، ملاصدرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1662977>

